

Metodické výklady k problematice výkonu spisové služby v elektronických systémech spisové služby

Cílem tohoto dokumentu je vysvětlit nejasnosti jednotlivých ustanovení národního standardu, vyhlášky a zákona. Národní standard je do značné míry vysoce technickým a odborným dokumentem, který určuje klíčové charakteristiky elektronických systémů spisové služby. Jelikož elektronický systém spisové služby představuje základní nástroj původce pro výkon spisové služby, je nezbytné, aby výklad požadavků národního standardu byl jednoznačný. Tento dokument plně nahrazuje dříve vydané metodické vysvětlení č. j. MV-159767-33/AS-2023, které dnem vydání tohoto dokumentu pozbývá platnosti.

Používané zkratky a pojmy:

eSSL (ESSL na počátku věty)	elektronický systém spisové služby
ISDS	informační systém datových schránek
ISSD	informační systém spravující dokumenty, který není eSSL, typicky tzv. agendový systém
NSESSS, národní standard, standard	národní standard pro elektronické systémy spisové služby zveřejněný ve Věstníku Ministerstva vnitra částka 85/2024 ¹
požadavek x.y.z (x, y a z jsou číslice)	požadavek národního standardu s příslušným číselným označením
TS	typový spis
vyhláška	vyhláška č. 259/2012 ² Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění pozdějších předpisů
zákon, archivní zákon	zákon č. 499/2004 ³ Sb., zákon o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Obsah tohoto dokumentu:

1.	Okamžik nastavení možnosti vytváření typových spisů ve věcné skupině	2
2.	Chování skartačního režimu při přetřídění uzavřeného spisu	2
3.	Okamžik přidělení čísla jednacího dokumentu.....	4
4.	Podmínka vložení do spisu pro vyřizování dokumentu	5
5.	Tvorba spisové značky.....	5
6.	Způsob ověřování elektronického podpisu v eSSL	8
7.	Způsob ukládání výsledků ověření zajišťovacích prvků.....	8
8.	Různé subjekty se shodným IČO ve jmenném rejstříku	10

¹ dostupné z <https://mv.gov.cz/soubor/vestnik-mv-castka-c-85-2024.aspx>

² dostupné z <https://www.e-sbirka.cz/sb/2012/259/2024-07-01>

³ dostupné z <https://www.e-sbirka.cz/sb/2004/499/2025-01-01>

1. Okamžik nastavení možnosti vytváření typových spisů ve věcné skupině

Popis nejasnosti nebo text dotazu:

Pokud věcná skupina neobsahuje žádné vložené spisy (a z minulosti ani dokumenty), je možné na ní nastavit příznak, že je určena pro typové spisy, aniž by bylo nutné ji uzavírat a otevírat novou věcnou skupinu? Pokud ano, nebude tento postup v rozporu s požadavkem 3.1.5? Jaké další změny věcné skupiny, za předpokladu že doposud neobsahovala spisy a dokumenty, mohou být provedeny, aniž by došlo k uzavření věcné skupiny a otevření nové – např. způsob přidělování čísla jednacímho dokumentů v zakládaných spisech (požadavek 2.7.4) apod.?

Metodický výklad:

Požadavek 3.1.5 definuje, že poté co je věcná skupina otevřena s nějakou výchozí prvotní konfigurací, tak následně je možné editovat pouze slovní popis věcné skupiny – tedy část metadat podle požadavku 3.1.2 písm. g). Nadto však požadavek 3.1.6 umožňuje v každé konkrétní věcné skupině vytvářet typové spisy, a to za předpokladu, že v této věcné skupině nesmí být vložena⁴ jiná věcná skupina nebo spis. Jestliže je tato podmínka splněna, pak smí být doplněn příznak, že věcná skupina je určena pro typové spisy, a k otevření nové věcné skupiny nedochází.

Jestliže požadavek 3.1.6 vyžaduje kontrolu, zda věcná skupina obsahuje spisy, tak je zjevné, že již nějaký čas v rámci spisového a skartačního plánu existuje, ale není plně využívána, či čeká na další konfiguraci. Znění věty první požadavku 3.1.6 by muselo jasně definovat, že se jedná o nově vytvářenou věcnou skupinu, pak by platilo, že jakákoliv změna věcné skupiny (s výjimkou obsahu – slovního popisu viz požadavek 3.1.5) vyvolá uzavření této věcné skupiny a otevření nové věcné skupiny s upravenými parametry.

V případě ostatních parametrů věcné skupiny, jako je např. dotazovaná změna struktury čísla jednacímho, dochází při změně parametru k vytvoření nové věcné skupiny, neboť změna ovlivní doposud vložené dokumenty a spisy v této věcné skupině. Analogicky může být uplatněno stejné pravidlo, jako v případě příznaku pro typové spisy – tedy, že změna parametrů prázdné věcné skupiny bez cyklu uzavření/otevření je možná – ovšem toto nelze jednoznačně vyžadovat, neboť příslušný požadavek ve standardu není.

2. Chování skartačního režimu při přetřídění uzavřeného spisu

Popis nejasnosti nebo text dotazu:

Uzavřený spis lze vložit do dílu TS nebo i samostatně přetřídít. Tím v obou případech dojde k přetřídění do nové součásti TS (jejího dílu), resp. věcné skupiny. Co se stane s jeho původním skartačním režimem a rokem zařazení do skartačního řízení (pokud se řešil nějaký konflikt)? Dojde k převzetí nového skartačního režimu z nové věcné skupiny, nebo si ponechá svůj původní režim? A jak správně vyřešit změnu v již vyřešených konfliktech skartačních režimů?

⁴ Věcná skupina musí být aktuálně prázdná, přičemž z hlediska eSSL není rozdíl mezi věcnou skupinou, v níž nikdy nic nebylo, a věcnou skupinou, která byla vyprázdněna přetříděním veškerého obsahu.

Metodický výklad:

Přetřídění uzavřeného spisu může nastat v těchto případech:

- přetřídění samostatného uzavřeného spisu,
- vyjmutí uzavřeného spisu z otevřeného dílu typového spisu (podmínkou vyjmutí je uživatelské zadání nové věcné skupiny pro spis, tedy přetřídění spisu),
- přetřídění typového spisu (spisy z neuzavřených dílů budou přetříděny do nových dílů, tedy přetříděny),
- při pevném křížovém odkazu (navázání uzavřeného spisu na jiný, a vynucení přetřídění všech provázaných spisů podle nejmladšího nebo nejstaršího z nich, viz požadavek 4.1.4 a 4.1.5),
- vložení uzavřeného spisu do dílu typového spisu.

Z toho plyne, že z uživatelské úrovně **nelze** realizovat ani další činnosti (kromě přetřídění samostatného uzavřeného spisu):

- vložit uzavřený spis do otevřeného dílu typového spisu,
- vyjmout uzavřený spis z dílu typového spisu,
- navázat na uzavřený spis další spis pevným křížovým odkazem.

Běžný uživatel může pracovat s otevřeným spisem a ten libovolně přetřídovat mezi věcnými skupinami a otevřenými díly. Může na otevřený spis ve věcné skupině napojit křížovým odkazem uzavřené spisy a následným přetříděním svého otevřeného spisu do otevřeného dílu typového spisu tak dosáhnout jejich vynuceného přetřídění (požadavek 4.1.3 věta druhá). Přímo pracovat s uzavřeným spisem nemůže. Požadavek 3.3.10 lze interpretovat i tak, že běžný uživatel může do otevřeného dílu typového spisu přesouvat i uzavřené spisy, pokud k nim má oprávnění.

Posuzovatel skartační operace může podle požadavku 3.1.9 jakožto speciální správcovská role přetřídovat (i hromadně) uzavřené spisy mezi věcnými skupinami, nikoli však z typových spisů nebo mezi nimi, a samozřejmě nemůže přetřídovat otevřené spisy.

Procesním řešením přetřídění uzavřených spisů je zdědění skartačního režimu z nové věcné skupiny spolu se spuštěním procedur jako při uzavírání spisu a nový výpočet zařazení do skartačního režimu podle požadavku 6.1.8 (vyřešení konfliktu skartačních režimů).

Pohled přes jednotlivé procesy přetřídování uzavřeného spisu pak nabízí následující možnosti:

1. přetřídění samostatného uzavřeného spisu:

Běžný uživatel nemůže, posuzovatel skartační operace může. Skartační režim se změní podle nové věcné skupiny a provede se nové vypořádání konfliktů.

2. přesun uzavřeného spisu z otevřeného dílu typového spisu při přetřídění typového spisu (respektive přetřídění uzavřeného spisu při přetřídění typového spisu):

Běžný uživatel nemůže, posuzovatel skartační operace nemůže, příslušná správcovská role může (viz požadavek 3.3.4). Skartační režim se nezmění, již vypořádané konflikty se znovu neřeší (viz požadavek 3.3.4).

3. vložení uzavřeného spisu do dílu typového spisu (resp. přetřídění při vložení do dílu):

Běžný uživatel nemůže, posuzovatel skartační operace může (viz požadavek 3.3.10). Tím se umožní např. dodatečné vložení uzavřeného spisu do součásti typového spisu (resp. jejího dílu), kam věcně patří.

Skartační režim se změní podle nové věcné skupiny a provede se nové vypořádání konfliktů skartačních režimů (viz požadavek 6.1.8).

4. vyjmutí uzavřeného spisu z dílu typového spisu (resp. přetřídění při vyjmutí z dílu):

Běžný uživatel nemůže, posuzovatel skartační operace může. Tím se umožní např. oprava chyby při chybném vložení spisu do dílu typového spisu. Skartační režim se změní podle nové věcné skupiny a provede se nové vypořádání konfliktů skartačních režimů (viz požadavek 6.1.8).

5. přetřídění uzavřených spisů na základě pevného křížového odkazu (při navázání na jiný spis, čímž se vynutí přetřídění všech provázaných spisů):

Běžný uživatel může, jestliže zřídí pevný křížový odkaz ze „svého“ otevřeného spisu, posuzovatel skartační operace může. Skartační režim se změní podle nové věcné skupiny a provede se nové vypořádání konfliktů skartačních režimů (viz požadavek 6.1.8).

Při vypořádání konfliktů skartačních režimů spis zůstává uzavřený, mění se jen jeho skartační znak a rok vyřazení.

3. Okamžik přidělení čísla jednacího dokumentu

Popis nejasnosti nebo text dotazu:

Historicky se č. j. přidělovalo na podatelně. Ze standardu ale plyne, že č. j. je dokumentu přiděleno až v okamžiku zatřídění do spisu. Dokument s nedokončeným příjmem, tj. ve stavu evidence na podatelně, nemá přiděleného zpracovatele a není ve spisu. Může mít takový dokument číslo jednací? Vytvoří-li uživatel vlastní dokument a nezařadí jej do spisu, může tento dokument existovat bez čísla jednacího? Nedojde tím k porušení § 11 odst. 1 vyhlášky?

Metodický výklad:

Dokument nemůže získat č. j. dříve než vložním do spisu, přičemž o zařazení dokumentu do spisu (jakéhokoliv, ať již existujícího, či zcela nového) rozhoduje vždy vyřizující uživatel. Samotná eSSL bez vložení dokumentu do spisu nemůže „vědět“, jak číslo jednací vytvořit, navíc jeden ze dvou způsobů⁵ tvorby č. j. není bez spisu vůbec možný. Pokud dokument ještě nebyl zcela zaevidován, tj. vložen do spisu, pak k identifikaci dokumentu v eSSL zcela postačuje jednoznačný identifikátor.

Původce může přímo na podatelně (ve smyslu § 13 odst. 1 vyhlášky) přidělit kromě jednoznačného identifikátoru dokumentu nějaké další evidenční číslo, které se později stane základem čísla jednacího, může jít o jakýsi „zárodek“ budoucího čísla jednacího. Jinak řečeno, přidělování čísla jednacího může být chápáno i jako určitý proces, který je zakončen teprve vložním dokumentu do spisu, kdy právě tímto úkonem je v eSSL získáno číslo jednací

⁵ tvorba čísla jednacího na základě tzv. sběrného archu

na základě vlastností věcné skupiny, v níž je spis zařazen. Stejně tak může podatelna vytvářet i další identifikátory, které ale nemají oporu ve vyhlášce a standardu, pokud je to účelné. Samostatně stojící dokument nemá, jak získat číslo jednací, to obdrží právě až po vložení do spisu, a to podle nastaveného způsobu tvorby čísla jednacího v dané věcné skupině.

Vyhláška netvrdí, že dokument může mít číslo jednací beze spisu, v daném paragrafu pouze ukládá původci povinnost přidělit dokumentu č. j. v rámci základní evidenční pomůcky, čímž je pro elektronické dokumenty eSSL. Daný odstavec je obecnější vzhledem k existenci listinné základní evidenční pomůcky, která je za určitých okolností možná i po 1. 1. 2027, kdy všichni veřejnoprávní původci budou vykonávat standardně spisovou službu elektronicky. Standard pak upravuje konkrétní postup, jak číslo jednací přiděluje eSSL (požadavek 3.2.3) a ten je schopen jej přidělit až na základě vlastnosti věcné skupiny.⁶ Oproti předešlé úpravě, dokument sám nemůže být vyřizován přímo ve věcné skupině,⁷ tudíž takovou vlastnost nemůže přímo zdědit z věcné skupiny.

4. Podmínka vložení do spisu pro vyřizování dokumentu

Popis nejasnosti nebo text dotazu:

Lze vyřizovat dokument stojící samostatně mimo spis?

Metodický výklad:

Zásadním požadavkem změněné legislativy je, že žádný dokument nesmí být vyřizován mimo spis, nesmí v procesu vyřizování stát samostatně mimo spis. S dokumentem mimo spis vlastně nelze nijak smysluplně nakládat, nelze jej ani vzít na vědomí, není možné jej vložit do věcné skupiny, přidělit mu číslo jednací, odeslat, ani vyřídit.

Vlastní dokument zakládá uživatel vždy výhradně ve spisu, protože jen tak je možné dodržet požadavek § 12 odst. 1 vyhlášky „*původce zařadí dokument evidovaný v základní evidenční pomůcce nejpozději před zahájením vyřizování do spisu*“.

5. Tvorba spisové značky

Popis nejasnosti nebo text dotazu:

Jak má být konstruována spisová značka (ne spisový znak), kterou má být spis označen? Dříve se používaly cca tři způsoby: na základě č. j. zakládajícího dokumentu, vlastní řada evidence spisů nebo jiným způsobem. Vzhledem k tomu, že forma spisové značky není legislativně upravena, pouze je původci v § 12 odst. 8 dána povinnost uvést její tvorbu a konstrukci ve spisovém řádu, existují nějaká pravidla pro její tvorbu?

Znamená to tedy, že původce

1. rozhodne o způsobu tvorby spisové značky; musí však tento způsob tvorby uvést ve svém spisovém řádu,

⁶ volba podle § 11 odst. 2 vyhlášky a konstrukce podle požadavku 2.7.4 NSESSS

⁷ viz § 12 odst. 1 vyhlášky

2. může požadovat i vytvoření spisové značky na základě č. j. zakládajícího dokumentu,
3. může aplikovat konstrukci značky, která vychází i z jiných údajů, než je pořadové číslo dokumentu nebo spisu, např. pořadí z externí evidence případů přidělované externím systémem?

Je pravda, že pokud původce bude požadovat i vytvoření spisové značky na základě č. j. zakládajícího dokumentu, ovlivní to zakládání spisu následujícím způsobem:

1. není možné založit prázdný spis,
2. v případě, že se bude zakládat spis nad dokumentem a spis má určeno přidělování č. j. podle spisové značky (sběrný archem) na základě věcné skupiny/součásti, musel by eSSL nejprve zaevidovat dokument v rámci časového období, vytvořený údaj použít pro spisovou značku a následně přegenerovat číslo jednací, tak aby bylo doplněno pořadovým číslem ve spisu?

Metodický výklad:

V otázce uvedené závěry jsou správné a vyjmenovávají nejčastější způsoby, které původci budou nejspíš používat, nebo již v minulosti používali. V praxi je nereálné, aby eSSL dokázal vyhovět všem možným kombinacím, které by si původce pro tvorbu spisové značky mohl navrhnout. Proto národní standard definuje minimální množinu požadavků, které musí každý eSSL splnit, ale nijak nezakazuje, aby si původce u výrobce eSSL objednal jakoukoliv další funkcionalitu. Dovedeno ad absurdum, nic nebrání tomu, aby spisová značka byla obecné textové pole, kam by si uživatel mohl vepsat cokoliv. Obecně lze říci, že spisová značka se skládá z metadat, která jsou přítomna v eSSL nebo v připojeném externím systému, popřípadě vzniká částečným ručním vyplněním na základě stanovených údajů. Pro tvorbu spisové značky je krajně vhodné a lze používat údaje vedené v číselníku podle požadavku 2.7.3; tento požadavek není možné zužovat na použití jen pro tvorbu č. j.

Samostatná významová řada značek spisů postavená nikoliv na pořadovém čísle určeného období obecného podacího deníku, ale u soudů na rejstříkových číslech určeného období jednotlivých senátů, nebo vlastní číselná řada, kterou v minulosti realizovala řada eSSL, může být některými původci považována za výhodnou a lepší, než odvozování spisové značky z č. j. iniciačního nebo finálního dokumentu. I když se může zdát, že klasické číslo jednací je relikv minulosti, eSSL by určitě v základní variabilitě nastavení spisové značky měla počítat s „tradičním“ odvozováním spisových značek od č. j. iniciačního dokumentu.

Pokud je zakládán spis nad dokumentem, tak získává své číslo jednací až v rámci spisu, tzn. má od příjmu kromě jednoznačného identifikátoru přidělené pořadové číslo v rámci určeného časového období, ale č. j. se projeví až ve chvíli, kdy je nad ním vytvořen spis. Spis pak dostane přidělenou spisovou značku, která je tvořena podle konstrukce ve spisovém řádu:

- když má jít o č. j. tvořené na základě pořadového čísla dokumentu v rámci určeného časového období a zároveň je přidělování č. j. dokumentům ve spisu také na základě pořadového čísla v rámci uvedeného období, např. PUV-UTV/ROK-PORCIS, spis obdrží tuto spisovou značku vytvořenou na základě pořadového čísla iniciačního dokumentu, první dokument pak shodné číslo jednací. Další dokumenty pak už mají vlastní č. j. vycházející z pořadového čísla určeného časového období,

- když má jít o č. j. tvořené na základě pořadového čísla dokumentu a zároveň je přidělování č. j. dokumentům ve spisu odvozeno ze spisové značky připojením pořadového čísla v rámci spisu, např. PUV-UTV/ROK-PORCIS -POR, spis obdrží tuto spisovou značku vytvořenou na základě pořadového čísla iniciačního dokumentu, první dokument ve spisu pak bude mít shodný základ čísla jednacímho doplněný o pořadí dokumentu ve spisu (jedna) atd.,
- když má jít o situaci, kdy spis má vlastní konstrukci spisové značky, která není tvořena na základě pořadového čísla dokumentu v určeném období, spis obdrží tuto spisovou značku, první dokument ve spisu pak obdrží v závislosti na nastaveném způsobu tvorby č. j. v příslušné věcné skupině, ve které se spis nachází, číslo jednacím buď tvořené podle spisové značky s pořadím dokumentu ve spisu nebo svoje vlastní číslo jednacím vycházející z pořadového čísla v rámci určeného období; stejně je tomu u dalších následně vkládaných dokumentů.

Založení prázdného spisu je možné vždy, tuto situaci řeší požadavek 3.2.4 v odstavci b). Ve výše uvedeném případě je však třeba rozklíčovat všechny kroky podle požadavku 3.2.2, kdy eSSL automaticky přiděluje:

- jednoznačný identifikátor spisu (lze vždy),
- spisový znak
- způsob přidělování č. j. (lze vždy děděním z VS)
- spisovou značku.

Z uvedeného plynou tři možné stavy:

- je-li je spis zakládán nad iniciačním dokumentem lze spisovou značku přidělit vždy,
- je-li je spisová značka přidělována na základě konstrukce nevycházející z pořadového čísla dokumentu, lze ji přidělit vždy i u prázdného spisu,
- je-li spisová značka přidělována na základě pořadí iniciačního dokumentu v určeném časovém období, nelze ji prázdnému spisu automaticky přidělit. Tím by vznikl prázdný spis se všemi automaticky přidělenými atributy s výjimkou spisové značky, která bude moci být přidělena až ve chvíli zatřídění prvního dokumentu do tohoto spisu. Avšak existence spisu bez spisové značky odporuje současné legislativě, navzdory požadavku 3.2.4 uvádějící povinnost eSSL založit spis a zajistit uživatelské roli možnost vyplnění stručného obsahu spisu.

Pokud by bylo možné vytvářet vlastní dokument pouze v již založeném nebo nově zakládaném spisu, pak musí existovat možnost spis nejdříve založit a až v něm teprve vytvořit dokument. To by však znamenalo, že v případě založeného spisu, kdy původce chce tvořit spisovou značku na základě pořadí iniciačního dokumentu v určeném časovém období (lhostejno zda priorací či sběrným archem), musel by eSSL pro takový předpokládaný dokument rezervovat pořadové číslo z řady čísel v určeném časovém období (viz požadavky 3.2.2 a 3.2.4). Pokud bude uživatel chtít zakládat vlastní dokumenty mimo spisy a až následně je tam vřazovat, pak musí počítat se situací, kdy je možná existence prázdného spisu, jehož spisová značka je vytvořena až následně s vložením iniciačního dokumentu. To by samozřejmě neplatilo v případě, že by způsob tvorby spisové značky takového původce nevycházel z pořadového čísla dokumentu v rámci určeného

časového období, ale z jiné techniky tvoření spisové značky, např. ze samostatné přírůstkové řady pro spisy.

Spisovou značkou je z hlediska vyhlášky i název typového spisu nebo může být i generována externím systémem. Příkladem tvorby spisové značky podle definice původce je soudní spis, kde má spisová značka celkem čtyři části (například značka „2 T 86/2025“):

1. část je číslo senátu + oddělovač,
2. část je druh věci (označení soudního rejstříku, ve kterém je řízení zapsáno, např. "T", "C", "P", "D", "E", "Nc") + oddělovač,
3. část je běžné číslo věci (číselný údaj) + oddělovač,
4. část je rok založení spisu.

6. Způsob ověřování elektronického podpisu v eSSL

Popis nejasnosti nebo text dotazu:

Je správné požadovat po eSSL, aby vyhodnotila jako nevalidní elektronický podpis, vytvořený s využitím validního podpisového certifikátu, ale v rozporu s definovanými formáty elektronického podpisu stanovenými ETSI normou pro uznávání mezi členskými státy? A má verze PDF (např. PDF 1.7 vs. starší) vliv na výsledek validace podpisu? Je přípustné, aby byl podpis v PDF dokumentu automaticky označen jako nevalidní pouze kvůli verzi PDF, bez ohledu na ostatní technické parametry?

Metodický výklad:

Konkrétní vyhodnocení validity připojených certifikátů plně spadá do kompetence Digitální a informační agentury. Dotaz je technického charakteru a směřuje mimo NSESSS i vyhlášku, kde se říká pouze to, že eSSL zaznamenává výsledky ověření na jejichž základě se vyřizující osoba rozhodne o dalším procesu, a to podle vnitřního prostředí veřejnoprávního původce a jím zpracovávaných agend (ne všechna podání vyžadují podpis).

Požadavky na ověření připojených zajišťovacích prvků (uznávaný elektronický podpis, uznávaná elektronická pečeť, uznávaná elektronická značka, kvalifikované elektronické časové razítko) jsou specifikovány v § 4 odst. 4 až 7 vyhlášky. Ustanovení § 4 odst. 4 vyhlášky se odkazují na zajišťovací prvky vymezené zákonem č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů a na nařízení eIDAS v oblasti kvalifikovaných časových razítek. Následující § 4 odst. 5 až 7 vyhlášky pak upravují náležitosti metadat zaznamenaných v eSSL pro zpětnou kontrolu.

7. Způsob ukládání výsledků ověření zajišťovacích prvků

Popis nejasnosti nebo text dotazu:

Je možné, aby eSSL při ověřování zajišťovacích prvků podle požadavku 2.6.2, splňovala jen jednu z možností ukládání výsledku ověření – buď do metadat komponenty nebo do samostatné komponenty? V případě ukládání výsledků ověření do samostatné komponenty vznikne ke každé (nehledě na doručenu/vlastní) komponentě, ke každé její verzi,

tzv. „protokol“ s výsledky ověření, ale i tento protokol/samostatná komponenta by logicky měla „projít“ procesem kontroly platnosti zajišťovacích prvků s uložením výsledku ověření do samostatné komponenty, a tak stále dál, čímž by došlo k zacyklení... Jak v takovémto případě správně postupovat?

Metodický výklad:

Protože je volba poskytovatele kvalifikovaných služeb plně v rukou veřejnoprávního původce, není možné, aby eSSL umožňovala realizovat jen jeden ze způsobů zaznamenání výsledků ověření. Znění požadavku 2.6.2 jednoznačně připouští obě varianty zaznamenání výsledků ověření, tedy jednak jejich uložení do metadat komponenty, a jednak jejich uchování formou samostatné komponenty připojené k dokumentu.

Vzhledem k tomu, že volba poskytovatele služby ověření a s tím související technické a procesní podmínky jsou plně v kompetenci veřejnoprávního původce, musí eSSL umožňovat využití obou uvedených způsobů. ESSL nemůže tuto volbu omezovat tím, že by připouštěl pouze jednu technickou variantu, naopak musí být schopen přizpůsobit se specifickému nastavení procesů veřejnoprávního původce a interoperabilitě s konkrétní službou ověření.

V případě využití samostatné komponenty jako výstupu ověřovací služby je nutné, aby tato komponenta byla jednoznačně rozpoznatelná a vyňata z dalšího ověřovacího cyklu, a to v zájmu zachování funkčního a nezacykleného provozu systému spisové služby. V případě dokumentů vytvářených a podepisovaných v rámci eSSL pak není nutné výsledkem ověření zajišťovacích prvků ukládat, neboť podmínky připojení zajišťovacích prvků k dokumentu je veřejnoprávní původce povinen⁸ popsat ve svém spisovém řádu.

Ve spisovém řádu, podpisovém řádu, nebo jiném interním předpisu veřejnoprávní původce určí též osoby oprávněné za statutární orgán jednat, a dokumenty podepisovat. Předpokladem je, že správce informačního systému platnost elektronických certifikátů kontroluje a dbá na soulad provozovaného systému s interními směnicemi tak, aby připojené elektronické podpisy oprávněné osoby odpovídaly stanovené úrovni a byly platné.

Původce zajišťuje důvěryhodnost procesu vyhotovení dokumentu a jeho podepsání v eSSL prostřednictvím transakčního protokolu⁹, který je nezbytnou náležitostí informačního systému, který uchovává dokumenty v digitální podobě. Náležitosti transakčního protokolu specifikuje národní standard¹⁰. Na základě údajů zaznamenaných v transakčním protokolu tak může být případně prokázána pravost dokumentu – tedy, že dokument vznikl v eSSL a podpis k němu připojila oprávněná osoba veřejnoprávního původce.

V případě, že uživatel vkládá do eSSL komponentu vytvořenou mimo eSSL, ke které rovněž byly připojeny elektronické zajišťovací prvky mimo prostředky eSSL, je nutné tyto elektronické zajišťovací prvky při vložení ověřit. Tato situace může nastat například manuální evidencí příchozího dokumentu, nebo připojením příloh (komponent) vytvořených jiným subjektem k vlastnímu dokumentu evidovanému v eSSL, nebo vytvořením vlastního dokumentu v eSSL, jehož komponentu podepsal schvalovatel např. z technických důvodů v externím nástroji zajišťujícím připojení elektronických autentizačních prvků. Původce si sám

⁸ viz § 65 odst. 7 archivního zákona

⁹ viz § 3 odst. 5 archivního zákona

¹⁰ na základě zmocnění v § 70 odst. 2 písm. h) archivního zákona

volí způsob ukládání výsledků ověření: buď do metadat, nebo do samostatné komponenty s tím, že již neprovádí opakované ověření zajišťovacích prvků „ověřovací“ komponenty, čímž by došlo k nežádoucímu zacyklení viz výše.

8. Různé subjekty se shodným IČO ve jmenném rejstříku

Popis nejasnosti nebo text dotazu:

Je možné, resp. správné, zadávat do jmenného rejstříku dva subjekty se stejným IČO? Například jednotlivá pracoviště katastrálního úřadu mohou mít shodná IČO, ale přesto mají rozdílné datové schránky a vystupují jako samostatné úřady v rámci vedených stavebních řízení, obdobně to platí i pro územní pracoviště finančních úřadů apod.

Metodický výklad:

Je třeba si uvědomit, že zejména u státní správy není IČO jedinečný identifikátor subjektu, takže ve jmenném rejstříku může být více různých záznamů o subjektech se shodným IČO. Tyto zdánlivě duplicitní záznamy mohou vzniknout jakoukoliv cestou, třeba manuálním založením, uživatelskou editací stávajících záznamů nebo ztotožněním některého stávajícího záznamu proti základním registrům. Například v oblasti samosprávy je běžné, že existují různé subjekty mající stejné IČO, ale různá ID datových schránek. Základním požadavkem na eSSL je duplicitu v IČO rozpoznat a upozornit na ni uživatele, nicméně není přípustné, aby eSSL neumožnil založení více záznamů se shodným IČO.